ABONAȚII „UNIVERSULUI"

cari vor trimite direct Societății „Franco-Române" secțiunea „Universul", București calea Griviței 23, suma de lei 660.— vor primi:

1) O POLIȚĂ NOUĂ DE ASIGURARE DE 20.000 LEI cu amortizare și premii în bani și lozuri ale Loteriei Statului achitată înainte pe 3 luni, participând la tragerile Societății din lunile Aprilie, Mai și Iunie 1941.

2) UN SFERT DE LOZ AL LOTERIEI STATULUI PENTRU CLASA 4-a — CONFORM NOULUI PLAN — IN VALOARE DE LEI 1000—, participând la tragerile clasei a 4-a din 15 și 16 Aprilie 1941.

Acești abonați ai „Universului" primesc scutire de rate pe baza abonamentului și anume: pentru fiecare abonament anual se eliberează de plată 4 rate lunare a lei 220.—, dela sfârșitul asigurării. In felul acesta, durata plății primelor, care pentru această asigurare este de 10 ani, se reduce pentru abonat la 7 ani.

Continuând plata ratelor de asigurare de lei 220.— lunar vor mai primi în dar:

1. **La achitarea ratei a 4-a lunare un cuțitaș cu două limbi și tirbușon;**

2. **La achitarea ratei a 12-a lunare, una casetă cu 6 cești și 6 farfurioare de Karlsbad.**

Se poate cere trecerea dela o asigurare veche la o asigurare nouă, în condițiunile sus arătate.

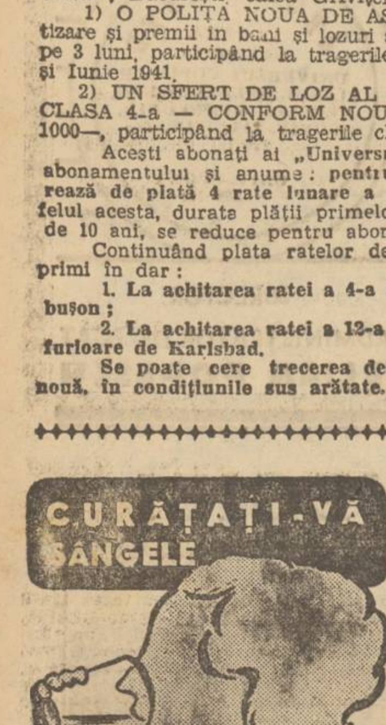

făcând o cură de URODONAL veți evita astfel neplăcutele maladii de piele care, după cum a declarat Prof. E. Faivre, sunt pur artritice și justițiabile de Urodonal.

URODONAL

PURIFICĂ SÂNGELE.

La farmacii și droguerii

CHATELAIN, marca de încredere

Condamnarea criminalului din com. Runcu-Dâmbovița

Târgoviște, 7 Aprilie

In luna August a anului 1940, în comuna Runcu (Dâmbovița), s'a săvârșit o crimă, despre care am scris la timp.

Femeia Stela Ion I. Brebeanu, ne mai putând suporta maltratările soțului, a fugit la mama sa.

Ion I. Brebeanu, venind beat la soacra-sa, Floarea Neagu, după o scurtă discuție a lovit-o de mai multe ori cu toporul în cap.

Victima a murit după două zile.

Trib. s. II-a în completul d-lor: jude președinte C. Vișinescu, judecător supleant Bădescu, procuror Al. Popescu și grefier I. Scărlătescu, judecând procesul, criminalul Brebeanu a fost condamnat cinci ani închisoare, 6000 lei amendă și trei ani interdicție corecțională.

Dramatica întâmplare
dela penitenciarul central din Galați

Galați, 9 Aprilie

In seara de 8 Aprilie s'a petrecut în atelierul de pielărie al penitenciarului central din Galați o dramă care a impresionat pe deținuți.

Iată faptele: deținutul Sava Nazarie, de fel din com. Rugineşti (Putna), condamnat la 20 de ani muncă silnică pentru crimă, fiind adus împreună cu alți deținuți la atelierul de fierărie, pentru a li se bate definitiv niturile dela lanțurile dela picioare și mâini, a luat un ciocan și a aplicat două puternice lovituri deținutului Pavel Eftimie, care a căzut în nesimțire. Gardienii cari se aflau în atelier au sărit și au scos a... ră pe agresor, apoi au reclamat cazul direcțiunii închisorii, iar aceasta parchetului.

Ancheta a fost făcută de d. comisar ajutor Dumitru Mladinoiu, dela biroul judiciar.

Nazarie fiind întrebat pentru ce a comis acest fapt, a declarat că a fost condamnat la 20 de ani muncă silnică fără să fie vinovat, din cauza lui Pavel Eftimie, care, pentru a salva pe un unchiu al lui, a făcut mărturisiri false, implicându-l pe el și de aceea a voit să se răzbune, ca cel puțin să știe că de data aceasta este criminal.

Deținutul Pavel Eftimie a fost transportat și internat, în stare gravă, la spitalul „Elisabeta Doamna".

Mare contrabandă de mărfuri
descoperită pe un vapor turc în portul Constanța

Constanța, 9 Aprilie

Comisarul Paul Ionescu, dela poliția portului, a descoperit azi dim. o îndrăzneață contrabandă de articole cinematografice, fotografice, articole de librărie și mătăsuri, pe bordul vaporului „Kutlu" sub pavilion turc.

Comisarul mai sus numit, asistat de ofițerul de port Radulian, procedând la o contrarevizie pe bordul vasului, a găsit în magazia de alimente (cambuză), ascunsă într'un perete dublu, o importantă cantitate de articole de librărie (30.000 creioane), articole fotografice, 30 de cutii mentol cristalizat, 50 de filme cinematografice pe roate, nedevelopate, 50.000 de agrafe de legătorie, 15.000 lame de ras și un geamantan conținând mătăsuri și stofe de fabricație românească.

Valoarea aproximativă a acestor mărfuri se urcă la vreo trei milioane lei.

Au fost ridicați de pe bordul vasului: Seri Dede, armatorul vasului, Ezat Erlu Tachin, comandantul vasului și Mamut Denis Curdu, magazioner. Toți acești contrabandiști se află în prezent în cercetarea d-lor Const. Duca, șeful poliției de frontieră, Gheorghe Rață, administratorul vămii Constanța și căpitan Teodoru, dela căpitănia portului.

In interesul cercetărilor, s'a dispus sechestrarea în portul Constanța a vaporului turcesc „Kutlu".

Au fost sesizate și organele inspectoratului de siguranță.

Intâmplări din Capitală
Foc

Un incendiu a fost Miercuri la amiază la imobilul-block din str. Pictor Luchian, unde, datorită unui scurt circuit, s'au aprins covoarele depe jos și apoi mobilierul unei garsoniere situată la etajul IV și locuită de d. avocat Aurel Schuber.

Pompierii fiind înștiințați, la fața locului a venit îndată postul „Central", — sub comanda d-lui căpitan Iordănescu, — care, după o muncă de o oră, a izbutit să stingă focul.

A fost mistuită de flăcări parte din mobilier, — pagubele evaluându-se la câteva zeci de mii de lei.

Memento

CALENDAR

VINERI 11 APRILIE
Ortodox: Muc. Antipa.
Catolic: Leon C. Mare (V. Sf-tă).
Protestant: Herman Leo.

II

Adunarea maghiară votează o constituție care ia Românilor toate drepturile politice (1848).

Răs. soarelui 5.46; Ap. soarelui 18.50.

FAPTE ȘI GANDURI DIN ALTE VREMI
11 APRILIE

1814. Aducerea apei potabile în București devenise în acest timp, una din problemele cele mai urgente. Greutatea cu care se aproviziona Capitala cu apă, lipsa de higienă în care se transporta, devenise într'adevăr o problemă ce trebuia rezolvată cât mai repede. Cu toate că exista un început al lucrărilor dela Ipsilante și continuate apoi de Nicolae Mavrogheni, care făcu mai târziu primul serviciu al apelor cu denumirea de „Casa Cișmelelor", totuși problema apei preocupa Vornicia Obștirilor spre sfârșitul secolului al XVIII.

La 11 Aprilie 1814, marele Vornic al obștirilor recomandă lui Vodă Caragea pe un inginer neamț, pentru facerea podurilor Bucureștiului, spunând: „Cercetându-se s'a găsit că se numește Ernest Maier inginer, documentele spun: și-l pliroprisi că este cu îndestulată, știință de inginerie și mai vârtos idravolicos bun, adică având a aduce apă cu îndestulare și fără multă cheltuială când va fi poruncit; și fu orânduit cu leafă 150 de taleri pe lună".

GEORGE DINCA

RADIO

EMISIUNI IN LIMBA ROMANA ALE POSTURILOR STRAINE DE RADIO
— (Ora românească) —

6,30: DUNAREA (325,4 m.). și postul pe unde scurte D.X.O. (49.3 m.)
17,30: DUNAREA (325.4 m.).
18.20: ROMA (2RO) (19.7 m.—25.51 m.).
20.14: BUDAPESTA (549.5 m.).
20,30: DUNAREA (325.4 m.).
20.45: ATENA (499 m. — 42.4 m.).
21: GR. II Italian (263.2 m.—221.1 m.).
21: ROMA (2OR) (31.15 m.—25.4 m.—19.61 m.).
21.35: BELGRAD (49.18 m.).
22.20: ROMA (2OR) (31.15 m.—25.4 m.—19.61 m.) numai Duminică.
22,30: DUNAREA (325.4 m.).

Nepotrivirile între programele publicate la această rubrică și emisiunile posturilor noastre de radio se datoresc faptului că schimbările ni se trimit după tipărirea ziarului.

VINERI, 11 APRILIE

RADIO — ROMANIA
1875 m. 160 kHz. 150 kw.
RADIO — BUCUREȘTI
364,5 m. 823 kHz. 12 Kw.
Postul pe unde scurte
32,4 m. 9260 kHz. 2 Kw.

6.45—8,45: ORA DIMINEȚII: Muzică de dimineață; Radio Jurnal (I); Concert de fanfară româno-germană; Continuarea muzicei de dimineață.

12,30: Mari orchestre de jazz (disc.): Două foxtroturi de Clinton; Fantezie de jazz pe motive de Johann Strauss; Fox de Bruyers; Alaska-impresiuni de jazz; Potpuriu de șlagăre; Foxtroturi de Chaplin și de Marks; Foxtroturi de Rocca.

13,15: Radio-Jurnal (II).

13,30: Muzică de prânz — Orchestra Ionel Cristea: Voci de primăvară, vals de Johann Strauss; Cântă-mi balalaica, Tango de Stothardt; Käthlen, Fox de Lazaro; Unde-i mama să mă vadă, cântec de Dendrino.

13,50: Serviciul de știri germane.

14: Continuarea muzicei de prânz, Orchestra Ionel Cristea: Pe lângă plopii fără soț și Cântece oltenești.

14,10: Radio-Jurnal (III).

14,30: Continuarea muzicei de prânz — Orchestra Ionel Cristea: Uită-te o clipă în ochii mei, vals de Vasilescu; Melodie din opereta Monica de Dostal și Marș de Niel; In satul'n care m'am născut, Romanță de Dendrino; Cântece și jocuri din Ardeal; Lăutarii mei țiganii mei, vals de Vasilescu; Cântece naționale.

15: Radio-Jurnal (IV); Jurnal cultural.

16,15: Muzică variată ușoară (discuri): Tangouri de Pereiro și de Caro; serenadă de Meisel (voce: Hugo Welfing); Melodie de Brooke.

18: ORA MILITARA „ROMANO-GERMANA".

19: Cronica științifică (Poșta tehnică).

19,15: Muzică religioasă și profană românească — Corul Municipiului, condus de Ștefan Mureșeanu: I. Muzică religioasă: Cămara Ta Mântuitorule armonizată de I. Chirescu); Oratoriu (Cor bărbătesc) de Mandicewschi; Miluește-mă Dumnezeule (cor femeesc) de G. Cucu); II. Muzică populară românească: Om fără noroc de G. Cucu; Cântecul păstorului (primă audiție) de Schubert; La Ilie al lui Matei de Al. Zirra; Grânele vara se coc de I. Vidu; Dorul (solo alto, acomp. de pian) de C. Baciu.

19,50: Serviciul de știri germane.

20: Radio-Jurnal (V).

RADIO ROMANIA

20,10: Cântece românești. — Nicolae Șerbănescu (voce): V. Buică: a) Ciobănașul; b) Arde-te-ar focul pădure; c) Oltule, Oltuțule; Aurel Eliade: a) Codrule, codruțule; b) De-aș avea; c) Cântec ostășesc.

20,30: Muzică populară (discuri).

RADIO BUCUREȘTI

20,10: Concertul Orch. Radio dir. de Ion Ghiga: voce: D-na Aca de Barbu: R. Wagner: Preludiu la Tristan și Isolda și Moartea Isoldei (voce: D-na Aca de Barbu); R. Wagner: Introducere la actul III din „Lohengrin".

20,30: Jurnal pentru străinătate în limba turcă.

20,40: Continuarea concertului Orch. Radio: Wagner: Balada Sentei din Opera „Valsul Fantomă" voce: Aca de Barbu.

RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI

20,45: Ion Pillat: Mitul și destinul „Mioriței" în poezia noastră.

21: Concert religios. — Lucrări de Dimitrie Cuclin. Orchestra Radio dirij. de autor, soliști și Corul Carmen: 1) Coral, Op. 206 pentru Orgă; 2) Psalmul 100, Cantată pentru quartet vocal și orgă (voci: D-na Olga Berceseu-Dudău, D-ra Nella Dimitriu, D-l Emil Filip și Al. Lupescu; 3) David și Goliat, oratoriu pentru cor soli, orch. și orgă. (Corul Carmen, soliști: D-nii Emil Filip, Ș. Tassian ș Al. Lupescu.

22: Radio-Jurnal (VI); Sport.

22,20: Muzică de balet (discuri): Dansul orelor din „Gioconda" de Ponchielli.

RADIO ROMANIA

22,30: Muzică românească (discuri): Țigăneasca din Budești; Corăbeasca cu strigături; Sârba dela Merișani și Hora de doi, ca la munte.

RADIO BUCUREȘTI

22.30: Jurnalul pentru străinătate în limba greacă.

RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI

22,45: Continuarea muzicei de balet (discuri): Balet din „Mireasa Vândută" de Smetana și „Carmen" de Bizet (Orchestra filarmonică din Berlin dir. de Leo Blech); Petrușca balet de Strawinsky (orch. Simfonică dir. Igor Strawinsky).

23,15: Jurnalul pentru străinătate în limbile germană și italiană.

23,30: Concert ales (discuri): Concert No. 2 în fa minor de Chopin (pian și orch. simfonică din Londra dir. de John Barbiroli).

24: Jurnalul pentru străinătate în limbile franceză și engleză.

0,15—0,30: Muzică variată ușoară (discuri): Un cântec fără cuvinte de Richter; Humoresque de Dvorak; Vals lent de Engel; Balalaica de Herbert și Nu glumi cu dragostea de Vilnow (voce: Gică Petrescu).

SAMBATA 12 APRILIE

RADIO-ROMANIA
1875 m. 160 kHz. 150 Kw.

RADIO-BUCUREȘTI
364,5 m. 823 kHz. 12 Kw.

POSTUL PE UNDE SCURTE
32,4 m. 8260 kHz. 2 Kw.

6,45—8,45: ORA DIMINEȚII: Muzică de dimineață; Radio-Jurnal (I); Continuarea muzicei de dimineață.

12,30: Selecțiuni din Verdi (discuri): Uvertură la „Puterea Destinului" (orch. filarmonică din Berlin dir. de Schmidt-Isserstedt); Duete din „Puterea Destinului" (voci: Aureliano Pertile și Benvenuto Franci); Arii din „Rigoletto" (voce: Heinrich Schlusnus); Finalul actului I din „Otello" (voci: Elsa Wieber și Marcel Wittrich; Fragment din actul I din „Aida" (corul și orch. Operei Scala, dir. de Carlo Sabajno).

13.15: Radio-Jurnal (II).

13.30: Concert de prânz (Orch. Luceafărul): Petre Kreuder: Marș; Victor Hruby: Amintiri de altădată potpuriu.

13.50: Serviciul de știri germane.

14: Continuarea concertului de prânz — Orch. Luceafărul: Willy Baldamus: Intermezzo; Robert Brecht: Povestea Piticului.

14.10: Radio-Jurnal (III).

14.30: Continuarea muzicii de prânz — Orch. Luceafărul. Frantz Doelle; Marșul Pădurilor; Const. Colan: Vis de primăvară, vals; Willy Richartz: Potpurri; Hipmann: Intoarcere spre patrie; Schutze: Marș spaniol.

15: Radio-Jurnal (IV); Jurnal cultural.

15.15: Muzică variată ușoară (disc.): Romanță sub clar de lună; Rumbe de Valchespi și de Cubano; La Plata, tango de Zankoff.

18: Muzică de dans Jazzul Nipon.

19: Cronica artistică.

RADIO-ROMANIA

19.15: Fanfara Reg. de Gardă „Mihai Viteazul" condusă de Cpt. Giugariu.

RADIO-BUCUREȘTI

19.15: Concert de pian: D-ra Nadia Chebap: Beethoven: Sonata Appasionata; Liszt: Dans uitat; Friedmann-Göertner: Dans vienez.

RADIO-ROMANIA ȘI RADIO-BUCUREȘTI

19.50: Serviciul de știri germane.

20: Radio-Jurnal (V).

RADIO-ROMANIA

20.10: Cântece populare — D-na Evantia Costinescu (voce): Ghica-Comănești: Iarba; Baciu: a) Frunză verde i... bă neagră; b) Bat-o crucea pe Ioana; N. Lungu: Alei codrule; Kiriac: a) Cuculeț cu pană sură; b) Ionică; Fata din Birău din colecția: Spitalul amorului după Anton Pan de Brăiloui.

RADIO-BUCURESTI

20.10: Muzică la două armonium-uri Th. Rogalski și Paul Jelescu: Muzică religioasă.

20.30: Jurnalul pentru străinătate în limba turcă.

RADIO-ROMANIA ȘI RADIO-BUCUREȘTI

20.40: Lăzărelul și Salcia de Th Rogalski (disc.).

20.50: Poșta Radio.

21.05: TEATRU: „Paul și Virginia", comedie de Mihail Drumeș.

22: Radio-Jurnal (VI); Sport.

22.20: Spania în muzică (disc.): Nopți în grădinile Spaniei de De Falla (pian: Van Barentzen și orch. simfonică dir. de Piere Coppola).

RADIO-ROMANIA

22.30: Muzică românească (disc.): Tărășelul și Imitație de Cimpoi; Doina Jiului; Sârba lui Nelu; Doina din nai(nai: Fănică Luca).

RADIO-BUCUREȘTI

22.30: Jurnalul pentru străinătate în limba greacă.

RADIO-ROMANIA ȘI RADIO-BUCUREȘTI

22.45: Continuarea programului spaniol (discuri): Dansul groazei din „Dragostea vrăjitoare" de De Falla (orch. simfonică Moraes, dir. Albeniz (orch. simfonică din Madrid dir. de Fernandez Arbos); Rapsodia spaniolă de Ravel (orch. Lamoureux, dir. de Albert Wolff).

23.15: Jurnalul pentru străinătate în limbile germană și italiană.

23.30: Dansuri simfonice (disc.): Gavotă din „Armida" și Tamburin de Gluck (orch. filarmonică din Berlin, dir. de Schmidt-Isserstedt); Dans și Gavotă de Gretry (orch. de cameră dir. de Hans von Benda); Dans german No. 12 de Beethoven (orch. filarmonică din Berlin dir. de Erich Kleiber); Dans bavarez No. 3 de Elgar (orch. simfonică din Londra, dir. de Edward Elgar); Dans slav în do minor de Dvorak (orch. simfonică dir. de Henry Wood); Mefisto, Vals de Listz (orch. simfonică din Londra, dir. de Albert Coates).

24: Jurnalul pentru străinătate în limbile franceză și engleză.

0.15—0.30: Muzică variată ușoară (discuri): Nopți întregi de Olivieri și Tu nu știi ce mult am plâns de Dendrino (voce: Ion Luican); Nopți de vis în Havai de Stahr; Melodii de Brown și de Fragson (voce: Janette Mac Donald).

CRITICA MUZICALĂ AMERICANĂ
DESPRE D-NA STELLA ROMAN

D-na Stella Roman, soprana dramatică pe care strălucitele succese din Italia au sărbătorit-o în repetate rânduri, cu prilejul marilor creații pe care le-a avut

STELLA ROMAN

în special la „Scala" din Milano și „Reale" din Roma, cele mai mari opere de stat ale Italiei, este acum la New-York, angajată de teatrul de unic renume mondial „Metropolitan" unde n'au acces de cât cei mai iluștri cântăreți consacrați ai Europei.

Citim, cu întârzierea pe care o suferă din pricina războiului venirea ziarelor americane, următoarele critici muzicale, despre debutul la Metropolitan al compatrioatei noastre:

„Al treilea mare rol al operei (Othelo de Verdi) este, desigur, al nefericitei Desdemona, care a fost interpretat de Stella Roman, o nouă artistă atât la Metropolitan cât și la Philadelfia.

Doamna Roman a vădit o completă înțelegere a rolului și o frumoasă voce de soprano acută de mare strălucire, admirabil stăpânită... (Samuel L. Laciar).

Stella Roman, noua soprană română de la Metropolitan, și-a făcut debutul la Academia de muzică din Filadelfia cu Desdemona din „Othello", rolul cu care a fost, în special identificată dela sosirea sa la New-York, acum o lună.

D-sa are o voce frumoasă, amplă, cu un timbru foarte plăcut, extrem de puternică în registrul de sus și cu „pianissimi" de mare efect. D-sa are atât temperament cât și imaginație și atât jocul cât și cântecul său dovedesc multă experiență. E fără îndoială o bună achiziție pentru compania Metropolitanului.

Războiul din Balcani în faza decisivă

(Urmare din pag. I-a)

trei zile la trecătoarea Rupel din valea Strumei, au ocupat defileul și au acționat ofensiv, atât spre vest, în direcția Doiran, cât și spre sud. Ele au tăiat calea ferată, au ocupat Seres și alte localități și s'au coborât în câmpia Salonicului (Kampana), unde au atacat și risipit câteva divizii grecești.

Și înainte ca ajutorul militar promis de englezi, Greciei, să fie simțit în zona bazei importante de la Salonic, trupele germane și-au făcut intrarea victorioase în Salonic.

Celelalte trupe germane de la aripa stângă au pătruns și ele în Tracia orientală și în regiunea de la est de Salonic, ocupând portul Xanti, Prin ocuparea coastei mării Egee, a bazei pricipale de la Salonic, a Traciei orientale, a Macedoniei centrale și de sud; prin efectuarea joncțiunii armatelor de sud germane cu cele italiene din Albania, precum și a capitulării trupelor grecești, care au luptat la răsărit de Vardar, din cauza situației extrem de critice în care se aflau, armata iugoslavă este amenințată cu încercuirea, fiind atacată din toate părțile și fără posibilitate de a prelungi rezistența în condițiile în care a fost pusă în urma tăierei legăturilor sale cu armata aliată grecească.

In Cirenaica, Derna a fost ocupată de unitățile blindate germano-italiene, iar în Eritreea, din Africa orientală italiană, portul Massaua a fost ocupat eri de forțele britanice.

R. S.

Două incendii în jud. Covurlui

Galați, 9 Aprilie

Legiunea de jandarmi din localitate a fost înștiințată de șeful postului Smârdani că în satul Kogălniceanu a izbucnit un incendiu la locuința săteanului Ioan Gheorghiu, care a fost mistuită de flăcări, împreună cu un coșar de cereale, unde au ars 5.000 kg. porumb.

S'a constatat că focul se datorește unui coș defect. Pagubele sunt evaluate la 60.000 lei.

*

Un alt incendiu a izbucnit la gospodăria lui Dumitru T. Popa, unde flacările au distrus un grajd și bucătăria, care era acoperită cu stuf. Din cauza vântului, flacările s'au întins și la o gospodărie vecină, a săteanului Eftimie Popa, distrugându-i și lui o bucătărie.

Focurile au fost stinse de săteni, înainte de a lua proporții.

Din cercetările făcute reiese că primul foc, dela locuitorul Dumitru Popa, a izbucnit dela scânteile împrăștiate din gunoiul strâns în curte și căruia proprietarul îi dăduse foc.

Alte două în jud. Dâmbovița

Târgoviște, 9 Aprilie

Un puternic incendiu a izbucnit în com. Conțești. Din cauze necunoscute, au luat foc și au ars proprietățile sătenilor Chiriac Florea și Dumitru R. Florescu. De asemeni au ars două grajduri, distrugându-se și o importantă cantitate de porumb. Două vite, aflate într'unul din grajduri, au fost carbonizate.

Pagubele ating suma de 300.000 lei.

*

Un alt incendiu a distrus două grajduri, o importantă cantitate de porumb și obiectele casnice ale sătenilor Nicolae Stoica și Radu Enache, din com. Lunguleț. Focul a luat naștere dela cenușa aruncată lângă unul din grajduri, cenușă ce conținea cărbuni aprinși.

Pagubele sunt de 100.000 lei.

Conferința d-lui comandor Aurel Negulescu la Caracal

Caracal, 7 Aprilie

Duminică 6 Aprilie c., la ora 6½ d. a., d. comandor Aurel Negulescu, dela liga navală română, a ținut în amfiteatrul liceului „I. Assan", o conferință cu titlul „La răscruce". A luat parte un numeros și select public.

Cu verva-i cunoscută, d. amiral Negulescu, după ce mulțumește d-lui Crăciun, pentru cuvintele rostite la adresa d-sale, arată că face parte din generația care a dat România Mare și venind aici nu-și face decât datoria către patrie. Doresc tineretului de azi să meargă pe aceeaș cale ca cel din generația Unirii. Ca exponent și al ligii navale române, doresc ca tineretul de azi, să iubească marea, să iubească apele noastre, să lupte pentruca ele să fie numai ale noastre și bogățiile mari ce produc să nu mai fie ale străinilor.

Datoria tuturor românilor este ca să înfăptuiască o flotă cât mai mare și cât mai puternică. Să numai fim tributarii străinilor, fiindcă pagubele ce avem în situația de acum, se ridică la miliarde.

In altă ordine de idei, conferențiarul face a lungă incursiune în istoria neamului arătând că date precise, de câte ori au fost rupte provincii din trupul scump al patriei, de diferite neamuri și asta numai din cauza neunirii și solidarității între români.

In concluzie, d. Aurel Negulescu arată că la răscrucea vremurilor de azi, avem o singură datorie pentru a salva țara: totul pentru țară; totul pentru M. S. Regele Mihai I, pentru conducătorul statului, în deplină unire.

Revista limbii și culturii germane

A apărut primul număr al publicațiunei „Revista Limbii și Culturii Germane".

Colaboratorii primului număr, sunt: prof. Mihail Manoilescu, prof. Karl Kurt Klein, A. Rădulescu-Pogoneanu, dr. Max Richter, dr. I. V. Pătrășcanu, dr. V. Tempeanu, prof. N. I. Niculiță, dr. Marin Popescu-Spineni, Gh. Alessandrescu, dr. Mihail Isbășescu etc.

Opera științifică a lui Leonardo da Vinci
Conferința d-lui dr. D. Paulian la Ateneul Român din București

Duminică d. a., d. dr. Dem. Paulian a ținut în sala cea mare a Ateneului Român conferința sa despre: *„Opera științifică a lui Leonardo da Vinci"*.

Necunoscător de carte s'a cultivat singur; din nimic a creiat mult prin genialitatea spiritului său. Studiind și-a întrecut pe maeștrii săi atât în pictură cât și în sculptură. Dotat cu un spirit științific, pictura sa nu era un desemn pictat ci o pictură de simetrie matematică. A pictat opere celebre ca *Gioconda, San Gerolamo, Vergine de la Rocce, San Juan, Leda*, etc. — care astăzi încoronează marele muzee europene. Cina cea de taină este fructul unui studiu foarte aprofundat de simetrie și desemn.

S'a ocupat cu sculpturi; el însuși era un atlet. A studiat anatomia. Avea un spirit științific inventiv. A elaborat planuri de defrișare, de irigații, a inventat telescopul, lumina cenușie, submarinul, aeroplanul, aparatele de salvat pe apă; gazele asfixiante și o mulțime de obiecte și ustensile casnice, ca și aparate de laminat metalele, de împletit galoanele, de bătut monedele, sfredele, burgiuri, etc. Nimic din ceeace omul are nevoie n'a lăsat necreiat sau ne perfecționat. In medicină deasemenea: sonde chirurgicale, aparate medicale, pârghii, aparate de destilat apa, etc.

A trăit la curțile lui Medicis, lui Ludovic Moro, lui Ludovic al XI-lea, a lui Francisc I regele Franței cu care a și plecat în Franța, care îi dădu castelul Cloux din Amboise, și îl încărcă cu onoruri. Muri și fu îngropat în pământul și sub cerul Franței.

Conferința a fost însoțită de numeroase proecțiuni diapozitive reprezentând picturi și operile de artă și științifice ale marelui geniu și maestru.

Agresiunea contra unui perceptor din Timiș

Timișoara, 8 Aprilie

Postul de jandarmi din Sânpetrul mare a înaintat parchetului pe Velea Vlaicov.

Numitul, fiind dator la fisc, în momentul când perceptorul Gh. Stănescu, dela agenția Igriș, s'a prezentat pentru încasarea impozitelor l-a înjurat și văzând că acesta insistă, a luat o sapă lovindu-l în cap.

Agresorul a fost arestat.

O șarjă usturătoare
împotriva moravurilor societății noastre este:

O crimă pasională

de MIHAIL DRUMEȘ

Această comedie a fost jucată cu succes pe scena Teatrului Regina Maria din București și a Teatrului Național din Cluj

Prețul 40 lei

Colecția UNIVERSUL LITERAR

Actualități științifice
Când inginerii se joacă.—Sticla invizibilă.—Intre om și mașină

Intr'un birou luminos, dintr'o uzină mare, 5 sau 6 ingineri se joacă. In fața lor, pe masă, sunt miniaturi de mașini, miniaturi de case, miniaturi de vapoare. Ca niște copii, ore întregi, inginerii nu contenesc să se joace cu aceste miniaturi, să le desfacă și până la urmă să le strice.

Dacă ați putea cerceta însă de aproape toate aceste jucării, ați arunca o privire în lumea de mâine: jucăriile sunt miniaturile minunilor mecanice cari vin — sunt visuri inginerești, înfăptuite ca pentru o lume pitică.

Oricât s'ar părea de necrezut, jucăriile au avut uneori o înrâurile destul de adâncă asupra progresului omenesc. Gândiți-vă la sfârleaza care a fost o jucărie până când a devenit giroscopul fără de care nu mai sboară azi nici un avion, și gândiți-vă la trenul electric care a fost o jucărie înainte ca locomotiva electrică să fi detronat locomotiva cu aburi.

Astăzi, dacă trenurile merg mai repede și mai sigur, dacă automobilele aleargă din ce în ce mai iute, dacă avioanele sunt minunile de technică pe care le cunoaștem, progresul lor se datorește în mare parte celor ce au învățat inginerii jucându-se cu miniaturi. Fără aceste jucării, progresul tehnic, pe multe tărâmuri, ar fi întârziat mult și ar fi costat mult, pentrucă greșelile mari costă scump.

Când un inginer își pune în gând, astăzi, să creeze un tip de avion nou, un automobil nou sau un vapor nou, desemnează întâi un plan, care aproape totdeauna pare perfect. Dar perfecțiunea pe hârtie este înșelătoare. De aceea, inginerul construește o miniatură a mașinii sale și studiind acest model din toate punctele de vedere — jucându-se cu el, dacă vreți — găsește defectele viitorului automobil sau avion. Nimic nu e prea mare sau prea complicat ca să fie construit în miniatură: se construesc miniaturi de baraje, miniaturi de uzine și miniaturi de fluvii.

Oricât ar costa de scump aceste miniaturi, nu costă atât de scump cât mașina realizată în mărime naturală. In trecut, mașini uriașe, cântărind mii de tone, s'au făcut praf din cauza vibrațiilor pe care le produceau și cari au scăpat calculelor; aripi și motoare de avioane s'au desprins în plin sbor, tot din cauza vibrațiilor neprevăzute în planul făcut pe hârtie. Pe atunci, inginerii construiau întâi mașinile pe care le imaginau și încercau apoi să le elimine defectele. Astăzi, mulțumită miniaturilor studiate înainte de realizarea mașinii, se pot descoperi la timp toate greșelile unui proect. Studiind miniaturile, cercetând micile vibrații ale miniaturii unei mașini, inginerii pot prezice dacă mașina reală va avea și ea vibrații și pot lua măsuri din vreme pentru îndepărtarea acestui defect.

Multă vreme, inginerii de căi ferate n'au știut cum să scape de o plagă: presiunea laterală a roților asupra șinelor, presiune care producea mereu deraieri. In cele din urmă s'a construit o miniatură de tren, s'au cinematografiat oscilațiile roților la diferite iuțeli ale trenului și s'a găsit jeacul presiunii laterale. S'a găsit chiar mai mult: că o locomotivă electrică modernă poate să alerge în deplină siguranță chiar cu viteză mai mare decât viteza pentru care a fost construită.

Tot cu jucării se studiază și efectele cutremurelor de pământ asupra clădirilor. Cutremurul este produs de un aparat care sgudue din direcții diferite și cu intensități diferite, miniaturi de case. Pe temeiul observațiilor culese se pot construi astăzi case cari rezistă mai bine cutremurelor.

Modelele de turbine se construesc de obicei din celuloid pentrucă, întâmplător, celuloidul se dilată la căldură și se contractă la frig întocmai ca oțelul. Afară de aceasta, celuloidul are avantajul de a fi transparent și inginerii pot observa tot ce se petrece într'o miniatură de mașină în timpul funcționării. De curând, modelul de celuloid al unei turbine a funcționat cu 6000 de învârtituri pe minut.

Ultima noutate pe tărâmul acestor jucării este un motor electric microscopic, care funcționează cu energia dată de 4 celule foto-electrice. Suprafețele sensibile ale celulelor sunt acoperite cu o foiță de platin, atât de subțire încât e transparentă. Această foiță de platin sporește sensibilitatea celulelor foto-electrice, care transformă energia razelor solare deadreptul în energie electrică în stare să pună în mișcare motorul microscopic. Iuțeala cu care se învârtește motorul atârnă de lumina care cade asupra celulelor foto-electrice. In bătaia directă a soarelui, motorul face 400 de învârtituri pe minut. Până acum nu s'a găsit nici o aplicație practică motorașului solar, pentrucă energia lui este prea mică. 4 zecimi de milioane de cal putere, ceva mai puțin decât puterea unui purice.

Va veni însă ziua când oamenii de știință vor isbuti să obțină energie din lumina soarelui. Motoarele cari vor da atunci sute de mii de cai putere, vor fi strănepoții motorului solar cu putere de purice.

*

Există un vis de demult al omenirii, pe care știința n'a putut să-l înfăptuiască: să facă oamenii și lucrurile nevăzute. Oamenii nevăzuți depe ecran sau din bâlciuri, sunt grosonale iluzii optice. In timp ce atâtea și atâtea minuni s'au transformat în realități, mantaua fermecată a nevăzutului nu s'a realizat.

Motivul e simplu. E destul să ne gândim puțin de ce sunt lucrurile vizibile, ca să ne dăm seama îndată, cât de greu este ca ele să devină invizibile. Orice ocupă un loc în spațiu, cât de mic, și primește chiar o singură rază de lumină, e silit, printr'o lege care nu suferă abatere, să reflecteze această lumină. Oricât de puțin ar reflecta un lucru lumina primită, el tot este vizibil. Așa dar, pentru ca un lucru să fie invizibil, el trebuie sau să nu existe, sau să nu primească lumină. După cum vedeți, două condiții cari nu fac tovărășie bună.

Nu e nevoe să fii om de știință, ca să-ți dai seama că a cere unui obiect să fie invizibil la lumina zilei, este ceva cu neputință. Există însă un corp care face excepție și în jurul lui se fac acum experiențe deosebit de interesante.

Corpul acesta este sticla. O sticlă ideală, o sticlă perfect transparentă, ar trebui să fie și invizibilă. Dar nicio sticlă nu este ideală și perfect transparentă; cea mai fină sticlă nu poate avea fețele perfect paralele și apoi, densitatea sticlei este de 2000 de ori mai mare decât aerul.

In laboratoarele lui General Electric Company s'a găsit, totuși, mijlocul de a face sticla aproape invizibilă — luați cuvântul **aproape** pentru diferența ce există între 99 și 100.

Secretul sticlei invizibile este un chimical, în care se afundă sticla perfect plană. Chimicalul acesta acoperă suprafața sticlei cu o pătură nu mai groasă decât o moleculă. Sticla se afundă din nou, mereu, până când, după 44 de afundări succesive, grosimea păturii atinge 2 milionimi de milimetru. Sticla tratată astfel, nu mai reflectă lumina, e deci invizibilă; obiectele privite prin această sticlă invizibilă, apar ca și cum între ochi și ele n'ar fi nimic, — și aceasta indiferent de direcția din care ar fi privite.

Aplicațiile sticlei invizibile, vor fi nespus de multe. In primul rând, la aparatele optice: obiective fotografice, telescoape, lunete. Astăzi, în cele mai bune obiective fotografice, fabricate din cea mai fină sticlă, se pierde din cauza reflecției 25—35 la sută din lumina care trebue să atingă placa sensibilă. La telescoape și la periscoapele submarinelor, unde se folosesc mai multe lentile și prisme, pierderea de lumină e și mai mare: la unele periscoape pierderea atinge chiar 75%. Vă închipuiți ce progres va fi un periscop cu lentile ce lasă să treacă 99 la sută din lumina pe care o primesc!

*

Pe zi ce trece, mașina scutește omul nu numai de muncile grele, dar și de cele mai delicate. Automatul — robotul cum ne place să spunem — e în stare să facă orice. Fără automate am trebui să ne lipsim de multe, care n'ar fi decât la îndemâna bogătașilor.

Gândiți-vă că suflătorii de sticlă suflau până-și uscau plămânii ca să producă doar câteva sute de sticle pe zi. Astăzi, o singură mașină fabrică 3600 de sticle pe oră. In industria becurilor electrice se fabrică într'o oră ceeace s'ar fi fabricat acum 20 de ani în 9000 de ore.

O lamă de ras tăiată, fasonată și ascuțită cu mâna ar costa cel puțin 200 lei și ar fi totuși de calitate inferioară. In 1924 eram bucuroși să plătim 1500 lei o lampă de radio mică triodă. Prețul ei n'avea nici o justificare din punctul de vedere al materialelor folosite — câteva bucăți de sârmă, sticlă și alamă — dar ceeace plăteam era munca depusă la fabricarea ei. Azi, aceiaș lampă este fabricată cu mașina în cantități imense și la un preț de 8 sau 10 ori mai mic.

Și alt exemplu, dacă vreți. In 1928, fixarea ușii unui automobil cerea muncă manuală în valoare de 400 lei; o mașină a redus astăzi cheltuiala la 30 lei. Un automobil fabricat cu mâna ar costa cel puțin 3 milioane lei — ceeace se și întâmplă pentru câteva mașini de mare lux.

Intr'un singur loc au dat greș și roboții și celula foto-electrică: la șlefuirea dimantelor.

Puține munci sunt mai migăloase și mai obositoare decât munca șlefuitorului care trebue să transforme o piatră de preț, dar cenușie și turbure, într'o stea strălucitoare cu 18, 58 sau 74 de fațete. Puține munci cer un sacrificiu mai mare: după 20—30 de ani de lucru, șlefuitorii de diamante orbesc din cauza pulberii de diamant care le găurește globul ocular.

Din secolul al XV-lea, șlefuitorii de diamante din Amsterdam și Anvers își trec din generație în generație secretele și metodele de lucru, în care n'a putut să-i întreacă nimeni pe toată fața pământului.

S'a încercat în ultimul timp să se înlocuiască șlefuitorul cu un robot electric. Dar experiența n'a reușit: diamantul trebue ciocănit cu mâna, trebue lovit cu putere, dar totuși cu milă, calități pe care mașina nu le are. Zadarnice au fost toate sforțările pentru perfecționarea mașinei de șlefuit. Ochiul și mâna șlefuitorului de diamante rămân mai departe la locul lor.

Mașina nu le poate înlocui.